

หลักการและเทคนิคการสร้างมนุษย์สัมพันธ์

วิธีศึกษาบทเรียน

คลิก หรือ บริเวณส่วนใดส่วนหนึ่งบนพื้นที่สไลด์ตามเสียงบรรยาย
ดังตัวอย่าง

เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์

หัวข้อศึกษา

คุณลักษณะของบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะของ
บุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

คุณลักษณะของ
บุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

บุคลิกภาพดี (Personality)

มีความอ่อนน้อม (Modesty)

ให้ความร่วมมือ (Cooperation)

อารมณ์ดี (Good Emotion)

มีน้ำใจช่วยเหลือ (Helpful)

กระตือรือร้น (Enthusiasm)

รับผิดชอบ (Responsibility)

ขยัน (Diligent)

หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

1. บุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน (Individual difference) บุคคลแต่ละคนมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว แต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปจากบุคคลอื่น การเข้าใจพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นทำให้เกิดการยอมรับซึ่งมีความสำคัญมากสำหรับการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

2. การศึกษาบุคคลในฐานะเป็นบุคคลคนหนึ่ง (A whole person) ต้องพึงระลึกเสมอว่า เราได้เข้ามามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นทั้งคน เราไม่สามารถเลือกติดต่อสัมพันธ์กับลักษณะหนึ่งลักษณะใดของเขาได้

หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

3. พฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนต้องมีสาเหตุ (Caused behavior)

พฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นเพราะต้องการตอบสนองความต้องการของตนเอง เราจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงสาเหตุของพฤติกรรมว่ามีสิ่งใดจูงใจให้แสดงพฤติกรรมนั้นๆ และการที่รู้ถึงสาเหตุจะทำให้เราเข้าใจและยอมรับในบุคคลนั้นได้

4. บุคคลทุกคนมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (Human dignity) การเข้าใจและยอมรับว่าทุกคนมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทำให้การติดต่อสัมพันธ์กัน การปฏิบัติต่อกันจึงเป็นไปด้วยความเคารพ และตระหนักในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของเขา

หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

5. บุคคลต้องการที่จะติดต่อสื่อสาร (Communications) การเข้าใจวิธีการติดต่อสื่อสารทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ทำให้ได้มีความเห็นสอดคล้องกัน และมีความเข้าใจในตรงกัน การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

6. บุคคลต้องการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) การขาดการเอาใจเขามาใส่ใจเราเป็นสาเหตุแรกของการขัดแย้ง การเอาใจเขามาใส่ใจเราเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

7. บุคคลต้องการผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน (Mutual interest) การเข้าใจว่าบุคคลต้องการได้รับผลประโยชน์ ทำให้เกิดการยอมรับในธรรมชาติของมนุษย์ และสามารถมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นๆ ต่อไปได้

8. บุคคลต้องการพัฒนาศักยภาพของตนให้ถึงขีดสุด (Self Development) การพัฒนาตนเองตามศักยภาพให้ดีที่สุดทั้งทางร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ เพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคมและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และสังคมโดยส่วนร่วม รวมทั้งการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของตนเอง

หลักการสร้างมนุษย์สัมพันธ์

9. บุคคลต้องการที่จะเรียนรู้และมีความรับผิดชอบ (Responsibility)
การเรียนรู้ความรับผิดชอบตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานใน
การทำงานร่วมกันเพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด

เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์

เทคนิคการสร้าง มนุษย์สัมพันธ์แบบขงจื้อ

ลิงปิดหู หมายถึง การหลีกเลี่ยง หรือทำเป็นไม่ได้ ยินในสิ่งที่ไม่ควรจะได้ยิน โดยให้คิดว่า คนไม่ถูก นินทาในโลกนี้ไม่มี การรับฟังทุกเรื่องจะส่งผลให้ เกิดทุกข์ และทำให้ขุ่นข้องใจซึ่งถ้าเกิดขึ้นบ่อยๆ จะทำให้บุคลิกภาพไม่ดีตามไปด้วย

ลิงปิดตา หมายถึง การหลีกเลี่ยง หรือการไม่ใส่ใจดู เรื่องที่ไม่ควรดู ควรหลีกเลี่ยงทำเป็นไม่เห็นเสียบ้าง เพราะการเห็นในทุกเรื่องจะทำให้เสมือนแบกของ หนัก กลายเป็นภาระ ยิ่งเป็นผู้ที่ปล่อยวางไม่เป็น จะส่งผลให้เป็นคนที่น่ารำคาญของผู้อื่นเพราะ หยุ่มหยมจนเกินไป

ลิงปิดปาก หมายถึง การหลีกเลี่ยง หรือการไม่พูด ในเรื่องบ้างเรื่อง ควรจะพูดเฉพาะสิ่งที่ควรพูด คน ที่รู้จักกาลเทศะในการพูดจะเป็นบุคคลที่ผู้อื่นให้ ความเกรงใจ เคารพศรัทธา

เทคนิคการชมเชย
(Admiring)

ชมเชยเพื่อทักทาย เช่น

“วันนี้แต่งตัวสวยจังจะไปไหนหรือ”
“เป็นอย่างไรวันนี้หน้าตาแจ่มใส”

ชมเพื่อเป็นการเสริมแรงให้กำลังใจ เช่น

“กำลังขะมักเขม้นทำอะไรอยู่”
“อ่านหนังสืออยู่หรือ ชัยันดี”

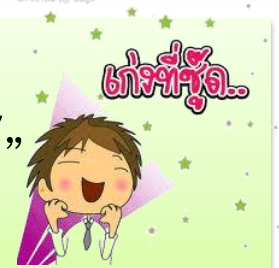
ชมผลงานเพื่อเป็นการประเมินผล เช่น

“คุณทำรายงานได้สมบูรณ์มาก”
“ฝีมือตัดข้าวผัดของคุณ เปิดร้านอาหารได้เลย”

ชมเพื่อการยกย่อง เช่น

“ยินดีด้วยที่ได้รับรางวัลแห่งความภาคภูมิใจนี้”
“ออกกำลังกายทุกวันหรือครับ ดีจังเลย”

ข้อควรระวัง

ชมแบบเนียนๆ การชมแบบนี้อาจไม่มีนัก เพราะบางครั้งผู้ฟังอาจตีความผิดคิดว่ากระแนะกระแหนะ เช่น
“โอ้โฮ วันนี้สวยจนนึกถึงภาพเก่าไม่ออก”
“ร้องเพลงเพราะ เหมือนเจ้าของเพลงไม่มีที่ติจริงๆ”

แหมไม่ได้พบกัน
นานคุณลาคีนเยอะ
เลขนะ 5555

WallGo.com

เทคนิคการถ่อมตน (Modesty)

1. ขั้นตอนรับด้วยการยิ้ม เมื่อมีผู้ชม ควรหันมายิ้มและกล่าวคำว่า “ขอบคุณ” หรือเพียงสบตาและยิ้มก็จะทำให้ผู้ชมพอใจ แต่สิ่งที่ไม่ควรทำคือการทำเฉย ไม่รู้ไม่ชี้ เพราะจะทำให้ผู้ชมผิดหวังหรือเจื่อนไป

2. ขั้นลดความเด่น เมื่อได้รับคำชมควรถ่อมตนลง แต่ไม่ควรถ่อมตนจนมากเกินไปจะกลายเป็นโทษ เทคนิคการลดความเด่นโดยการยกความดีให้แก่ผู้อื่นจะดีและใช้กันมากที่สุด เช่น “รถคันนี้สวยดี” “ขอบคุณค่ะ เพื่อนเขาแนะนำว่าดี เลยเชื่อเขาค่ะ”

3. ขั้นชมตอบ การชมตอบเป็นสิ่งที่พึงทำแต่ต้องระวังว่า ต้องชมในเรื่องของความเป็นจริง เช่น “รถของคุณเข็ดจนสะอาดเอี่ยมเลยนะ” “ขอบคุณครับรถของคุณก็ดูดีเหมือนกัน” ซึ่งในความเป็นจริงรถของเขาเก่าสนมเต็มไปหมด

4. ขั้นเปลี่ยนเรื่อง เมื่อได้รับคำชมควรขอบคุณ ชมตอบแล้ว ควรเปลี่ยนเรื่องคุย แต่ต้องถูกจังหวะ

เทคนิคการสื่อสาร
Life positions ของ
Eric Berne
นักจิตวิทยา ชาวอเมริกา

I'm OK, you're OK หมายถึง การพูด การแสดงท่าทีที่ไม่ทำให้ผู้ฟังเสียใจ เช่น “ซื้อโทรศัพท์ใหม่หรือ สวยดีนะ บางเฉียบเลย น่าใช้จัง”

I'm OK, you're not OK หมายถึง การพูด การแสดงท่าทีที่ผู้พูดแสดงออกว่าอยู่ในตำแหน่งที่ดีกว่า หรือสูงกว่าผู้ฟัง เช่น “ซื้อโทรศัพท์ใหม่หรือ ผ่อนหรือเครื่องมือสอง ระวังเป็นเครื่องช่อมนะ ใช้แป็บเดียวก็พัง”

I'm not OK, you're OK หมายถึง การพูด การแสดงท่าทีที่ผู้พูดแสดงออกว่าอยู่ในตำแหน่งที่ด้อย แต่ผู้ฟังเด่น เช่น “ซื้อโทรศัพท์ใหม่หรือ ดีจังนะ อยากเปลี่ยนโทรศัพท์เมื่อไรก็เปลี่ยนได้ทันทีเลย ถ้าเป็นฉันต้องดูเงินในกระเป๋าก่อน”

I'm not OK, you're not OK หมายถึง การพูด การแสดงท่าทีที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังไม่มีใครดีเลย เช่น “เธอเอาเงินที่ไหนมาซื้อโทรศัพท์ ผ่อนใช่ไหม ฉันไม่มีปัญญาได้โทรศัพท์ใหม่แน่ชีวิตนี้ ะไรๆ ก็ต้องใช้ของตกทอดจากพี่ทุทุกอย่าง

เทคนิคการสนทนา
มี
ขั้นตอน

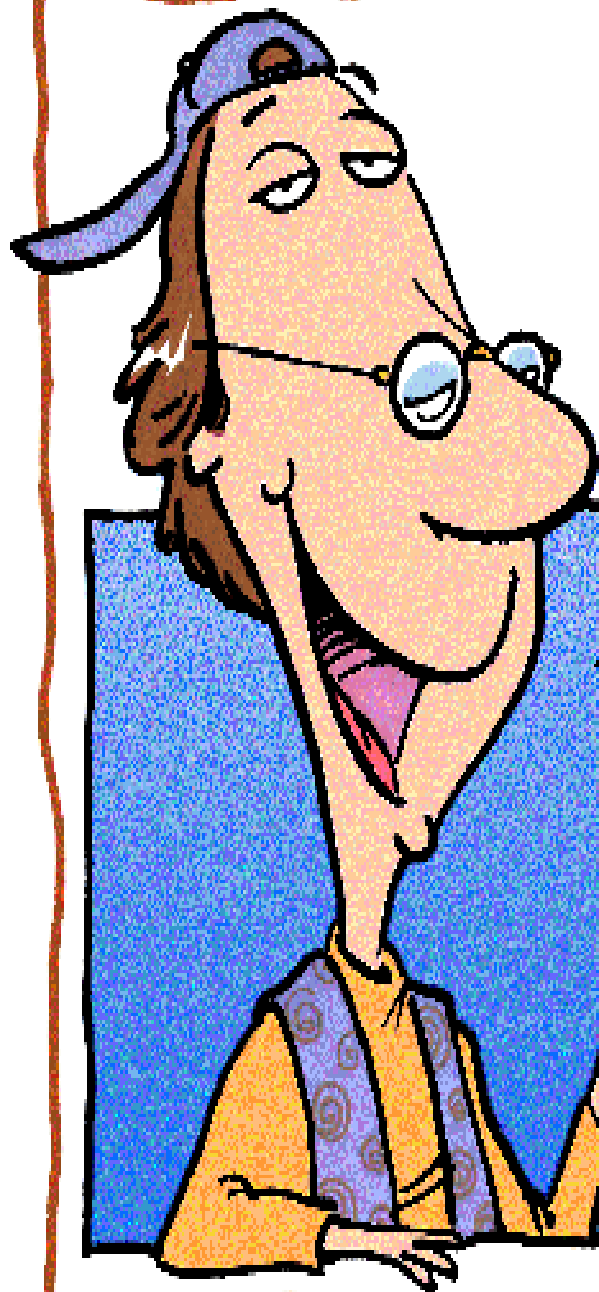
ขั้นสร้างความเป็นกันเอง (Empathy) เป็นขั้นเริ่มต้นของการสนทนา ควรสร้างความเป็นกันเองตามความเหมาะสม ความคุ้นเคย ตามวัฒนธรรมและชนบประเพณี ของสังคม นั้นๆ

ขั้นดำเนินการสนทนา (Conversation Process) เป็นขั้นที่เข้าสู่การสนทนาที่แท้จริง จึงควรจับประเด็นการสนทนาว่าคู่สนทนามีจุดมุ่งหมายอะไร เช่น เพื่อปรับทุกข์ เพื่อธุรกิจ เพื่อสนุกสนาน เป็นต้น

ขั้นสรุปหรือยุติการสนทนา (Summarization and close) เป็นขั้นที่กำลังจะหยุดการสนทนา ซึ่งเป็นช่วงที่ต้องคำนึงถึงมาก เพราะถ้ายุติผิดพลาดจะทำให้สัมพันธภาพไม่ดีตามไปด้วย

ชั้นสร้างความเป็นกันเอง (Empathy)

ภาษาพูด

เริ่มต้นการสนทนาด้วยการเปิดโอกาสให้คู่สนทนาได้พูดเรื่องต่างๆ ไปเพื่อให้รู้สึกสบายๆ ก่อนที่จะพูดเรื่องสาระต่อไป เช่น

“เป็นอย่างไร ตอนนี้งานยุ่งหรือเปล่า”

“นั่งก่อน ทานน้ำทานข้าวก่อน เหนื่อยไหม”

ภาษากาย

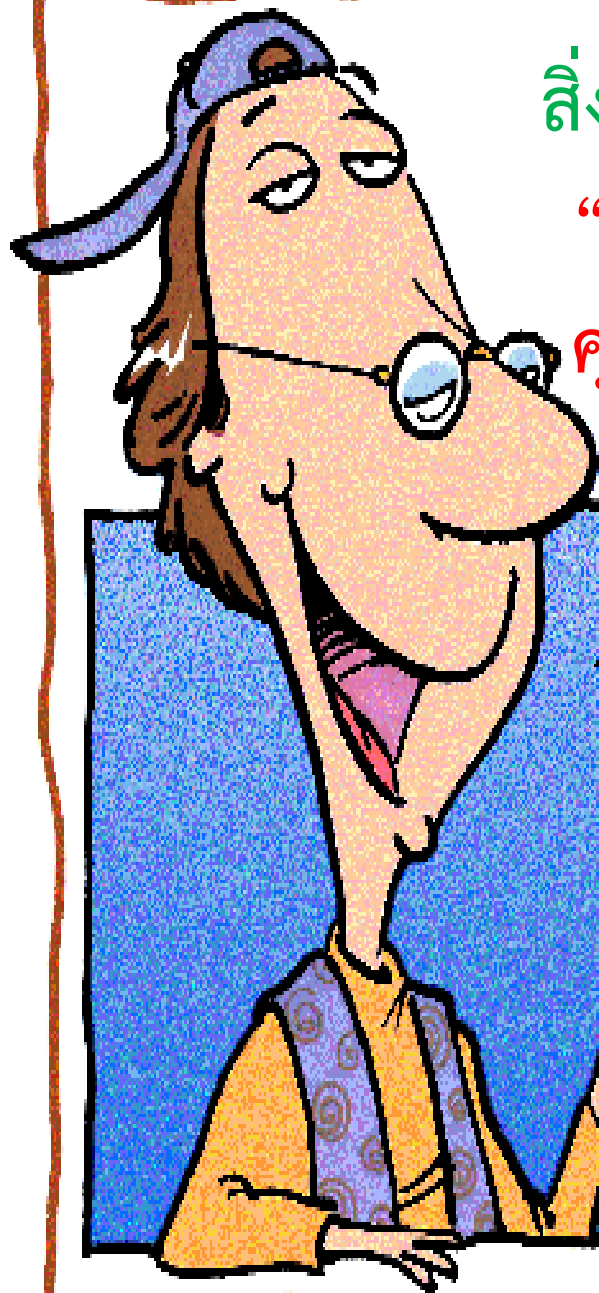
เริ่มต้นการสนทนาด้วยการใช้ภาษาท่าทาง ในกรณีที่มีการเผชิญหน้าอย่างรวดเร็ว จนอาจจะตั้งตัวไม่ติด การใช้ภาษากายเป็นการแสดงถึงความมีน้ำใจ การใช้ภาษากายอาจจะใช้ควบคู่ไปกับภาษาพูดก็ได้ เช่น การยิ้มรับ ยกเก้าอี้ให้ เสิร์ฟน้ำ เป็นต้น

หลักการสร้างความเป็น
กันเอง

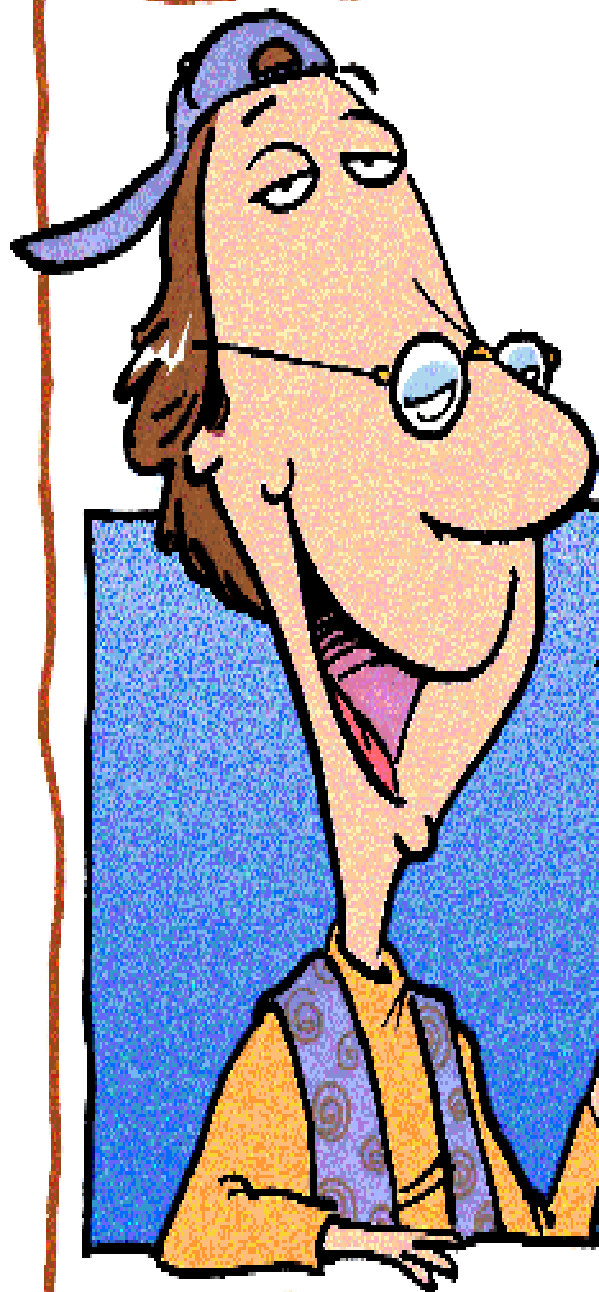

สิ่งสำคัญ

“การแสดงให้เห็นว่าคุณค่าเป็นการสร้างความเป็นกันเองที่ดีที่สุด”

ขั้นตอนเ็นการสนทนา (Conversation Process)

เทคนิคการสนทนา

เทคนิคการถาม

เทคนิคการฟัง

เทคนิคการทวนคำ

เทคนิคการแย้ง

เทคนิคการตีความ

เทคนิคสะท้อนความรู้สึก

Are you happy?

WallGo.com

เทคนิคการถาม มี 2 ลักษณะ

1. เทคนิคการถามเพื่อสร้างความเป็นกันเอง เช่น
ถามสิ่งที่เขาชอบ ถามเกี่ยวกับทุกข์สุข ถามเกี่ยวกับ
สิ่งที่เขาเด่น เป็นต้น

2. เทคนิคการถามเพื่อให้ได้ข้อมูล เช่น ถามตรง
ประเด็น ถามในเชิงลบ ถามอ้อมๆ เป็นต้น

เทคนิคการฟัง

1. เงียบฟัง

2. ฟังทีละขั้น รับรู้

3. ออกเสียงตอบรับในลำคอ

4. ออกเสียงตอบรับ

ลักษณะการฟังที่ดีควรฟังให้ได้สาระ และสรุปใจความ และแสดงออกให้คู่สนทนาเห็นว่าเราเข้าใจ แต่อย่าแสดงออกมากเกินไปจนเกินไป

เทคนิคการทวนคำ

การทวนคำเป็นการแสดงออกให้คู่สนทนาเห็นว่าเราเข้าใจในสิ่งที่เขาต้องการสนทนากับเรา การทวนคำควรทวนเฉพาะคำสำคัญๆ ท้ายประโยค เช่น “เมื่อวานฉันไปเดินห้าง ได้ซื้อโทรศัพท์มาราคาหมื่นสอง” การทวนคำจะทวนว่า “หมื่นสอง เชียวหรือ” เป็นต้น

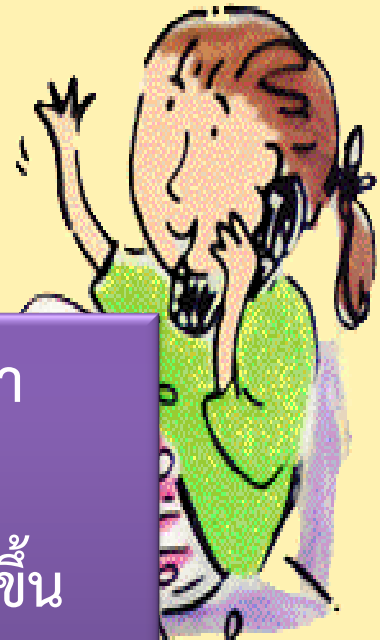
เทคนิคการแย่งเพื่อให้ออกกรสชาติ

การแย่งเพื่อให้ออกกรสชาติ หรือให้คู่สนทนามีเรื่องสนทนาต่อ แต่ต้องระวังว่าเป็น “การแย่ง” ไม่ใช่ “ขัดแย่ง” เช่น เรื่องน่าสนใจจัง แล้วอย่างไรต่อ, มีเรื่องแบบนี้เกิดขึ้นด้วยหรือ แล้วอย่างไรอีก เล่าต่อทีนเด่นดี เป็นต้น

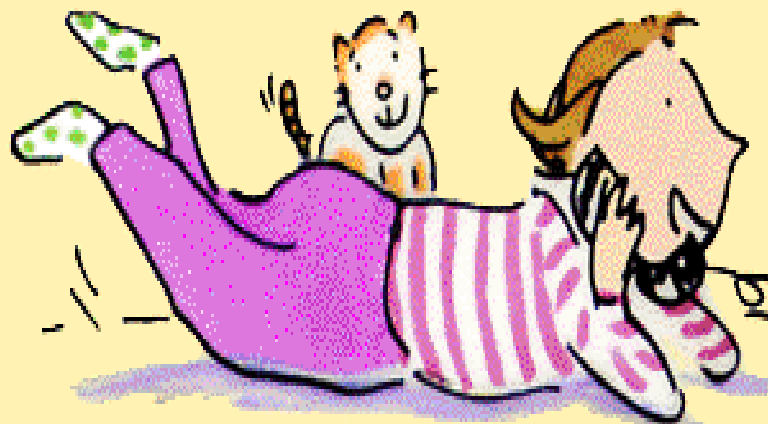
เทคนิคการตีความ

การตีความเป็นเทคนิคการสนทนา เมื่อมีความสงสัยหรือคิดว่า
ความเข้าใจจะไม่ตรงกัน การตีความแสดงออกว่าผู้ฟังสนใจคู่
สนทนาซึ่งจะทำให้คู่สนทนามีการลำดับการพูดให้กระจ่างชัดขึ้น
เช่น ที่เธอพูดมาหมายถึง..., เธอหมายความว่าอย่างไร..., ไม่รู้ว่า
ดิฉันเข้าใจตรงกับคุณหรือไม่ เป็นต้น

เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก

เป็นเทคนิคที่แสดงถึงความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจคู่สนทนา ซึ่งต้องแสดงออกคู่กับภาษากายที่เป็นมิตร จริงใจ เช่น “ถ้าเธอไม่สบายใจก็ออกไปเดินผ่อนคลายสักพัก แล้วค่อยกลับมาทำงานต่อ ดีกว่านะ” เป็นต้น

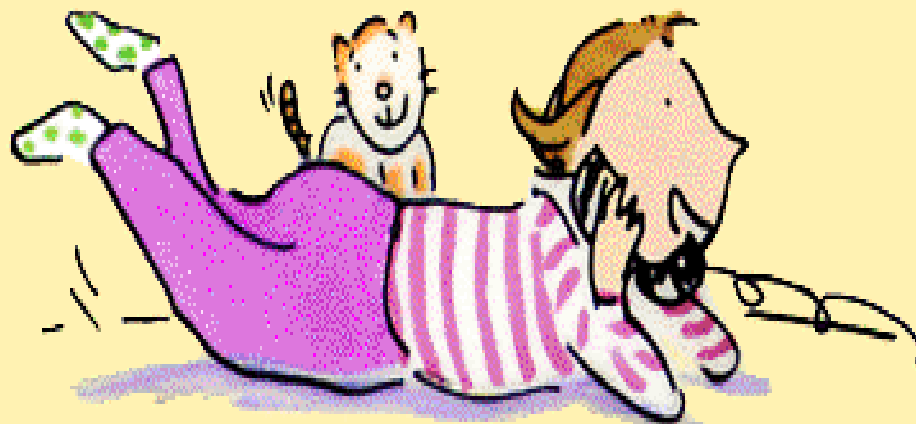

ขั้นสรุปหรือยุติการสนทนา
(Summarization and close)

เทคนิคการยุติการสนทนา

ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายประการ เช่น กำลังคุยกับใคร
บรรยากาศเป็นเช่นไร คุยเรื่องอะไร การยุติการสนทนาต้องใช้
ภาษาพูดและภาษากาย ซึ่งคู่สนทนาหรือเราอาจจะยุติ เช่น ดู
นาฬิกา พับสมุด ลุกขึ้นยืน แล้วพูดว่า “แหมกำลังคุยสนุกหมด
เวลาเร็วจัง ต้องรีบไปแล้ว” เป็นต้น

จบ

